

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

Юлія

СЕРПЕНІНОВА

_____ 2023 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

освітньо-професійної програми «Облік і аудит»

на тему: Облік і контроль розрахунків з постачальниками і підрядниками

Здобувачки групи ОП-91-0а, Бараненко Наталії Володимирівни

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Керівник:

Кандидат економічних наук., _____

старший викладач

Н.В. Бараненко

Н.В. Овчарова

Суми – 2023 рік

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи бакалавра на тему:

«Облік і контроль розрахунків з постачальниками і підрядниками»

Студентки 4 курсу групи ОП-91-0а

Бараненко Наталії Володимирівни

Доцільність обраної теми на сьогодні є важливою, тому що в сучасному світі в процес постачання задіяні всі суб'єкти господарювання. Розрахункові відносини з постачальниками-кредиторами є основним підґрунтям, які формують заборгованість підприємства та показують платоспроможність суб'єкта господарювання на ринку грошових відносин. Система розрахунків між контрагентами є дуже важливим аспектом в процесі обліку, яка є основою прибутку підприємства, а також правильне ведення обліку кредиторської заборгованості задля того, щоб уникнути ризиків та бути готовим до періодичних аудиторських перевірок і не понести збитки на ринку господарюючих відносин.

Вагомим чинником при здійсненні господарської діяльності є володіння інформацією, яка допоможе ефективно вести весь процес замовлень та закупівель з постачальниками та підрядниками. Проте існують такі категорії підприємців та фірм, які можуть нехтувати цим фактором, і потім виникають негативні наслідки ведення господарської або інвестиційної діяльності, а саме збільшення кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками.

Метою роботи є дослідження відображення в обліку та контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками, шляхи їх вдосконалення.

Об'єктом дослідження є процес обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками в ПП «Торгівельний центр «Київ».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних основ та практичних засад обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є наукові статті,

дослідження аналітиків, бухгалтерські видання, нормативно-правове забезпечення, що ґрунтується положеннями та законами України, а також дослідження діяльності ПП «Торгівельний центр «Київ».

Кінцевий підсумок роботи полягає в дослідженні вдосконалення обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками. Під цими словами показуємо результат розширення аналітики в бухгалтерському обліку, що стосується розрахунків з постачальниками та підрядниками. Такий механізм дасть змогу ефективніше використовувати свій час бухгалтерам та аналітикам, а також деталізувати кожен деталь відображення на бухгалтерських рахунках. А також запропонувати чіткі механізми контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками для підприємства, які будуть регулювати платежі щодо погашення заборгованості та моніторити її динаміку.

Результати апробації основних положень кваліфікаційної роботи розглядалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми економіки, обліку, фінансів і права» (м. Полтава, 22 квітня 2022 року), є довідка про впровадження результатів дослідження в діяльність підприємства.

Ключові слова: облік, постачальники, підрядники, кредиторська заборгованість, зобов'язання.

Для досягнення мети використовуємо методи: аналіз, порівняння, конкретизація, узагальнення.

Зміст кваліфікаційної роботи викладено на 61 сторінках, зокрема список використаних джерел із 40 найменувань, розміщений на 48-51 сторінках. Робота містить 7 таблиць, 16 рисунків, а також 10 додатків, розміщених на 52-61 сторінках.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2023 рік.

Рік захисту роботи – 2023 рік

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. зав. Кафедри

к.е.н., ст. викладач

_____ Олексіч Ж.А.

«__» _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

на здобуття ступеня «бакалавр»

із спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

студентки 4 курсу, групи ОП-91-0а

Бараненко Наталії Володимирівни

Тема роботи: «Облік та контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками»

Затверджена наказом №0568-VI від 25 травня 2023р.

Термін подання студентом закінченої роботи: 12.06.2023 р.

Мета кваліфікаційної роботи бакалавра полягає в дослідженні та обґрунтуванні теоретичних і практичних засад обліку і контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками, а також розробці напрямів подальшого їх удосконалення.

Об'єкт дослідження процес обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками в ПП «Торгівельний центр «Київ».

Предмет дослідження сукупність теоретичних основ та практичних засад обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Кваліфікаційна робота бакалавра виконується з посиланням на наукові статті та дослідження діяльності ПП «Торгівельний центр «Київ»

Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ.

Термін подання: 01.05.2023р.

Зміст конкретних завдань до розділу, які повинен виконати студент:

У розділі 1 розкрити сутність, особливості класифікації, визнання, розкриття інформації щодо обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, їхнє нормативно-правове забезпечення та загальні засади контролю.

РОЗДІЛ II. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ В ПРИВАТНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ «ТОРГІВЕЛЬНИЙ ЦЕНТР «КИЇВ»

Термін подання: 19.05.2023р.

У розділі 2 дослідити напрями вдосконалення та запропонувати шляхи покращення ефективності ведення бухгалтерського та фінансового обліку з розрахунків з постачальниками та підрядниками, які допоможуть покращити фінансовий стан підприємства, а також на прикладі розглянути аналітику з досліджуваної теми.

Дата видачі завдання: 14.04.2023 р.

Керівник кваліфікаційної
роботи бакалавра

_____ Н.В. Овчарова

Завдання до виконання одержала

_____ Н.В. Бараненко

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ	10
1.1 Економічна сутність обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.....	10
1.2 Нормативне забезпечення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.....	16
1.3 Загальні засади контролю обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.....	22
РОЗДІЛ ІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ В ПРИВАТНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ «ТОРГІВЕЛЬНИЙ ЦЕНТР «КИЇВ».....	27
2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства ПП «Торгівельний центр «Київ».....	27
2.2 Особливості організації обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками ПП «Торгівельний центр «Київ».....	33
2.3 Напрями вдосконалення обліку і контролю обліку з розрахунків з постачальниками та підрядниками в ПП «Торгівельний центр «Київ».....	39
ВИСНОВКИ.....	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	48
ДОДАТКИ.....	52

ВСТУП

Всі підприємства, які здійснюють будь-яку діяльність на ринку товарів і послуг мають зобов'язання перед кредиторами, тобто постачальниками, і ведуть з ними розрахункові відносини, які є невід'ємним чинником у веденні бухгалтерського обліку фірми. Платоспроможність підприємства займає вагомую роль, так як формує статус та імідж перед постачальниками та підрядниками, а також кредиторами-партнерами, які допомагають суб'єктам господарювання у важкі часи. Своєчасне погашення кредиторської заборгованості та постійні зменшення зобов'язань є гарантом фінансової стійкості підприємства. Ефективний бухгалтерський облік кредиторської заборгованості дає змогу легко пройти аудиторські перевірки, а також зменшує ризики в погашенні зобов'язань. Особливість ведення ефективного бухгалтерського обліку залежить від впорядкованої системи розрахунків з партнерами та полягає в дотриманні фінансових аспектів здійснення бізнесу. Зобов'язання формують фінансовий результат підприємства, впливають на його рентабельність, а також платоспроможність і його функціонування загалом. З вищезазначеного можна узагальнити те, що кредиторська заборгованість є одним із об'єктів бухгалтерського обліку та вимагає своєчасного та достовірного відображення її в регістрах бухгалтерського та фінансового обліку, від яких в майбутньому буде залежати фінансовий стан підприємства та його фінансова незалежність в цілому.

Всі розрахункові відносини з партнерами підлягають обов'язковому контролю. Контроль на підприємстві є основним механізмом правдивості та прозорості ведення обліку та наявності всієї первинної документації. Завдяки внутрішньому аудиту на підприємстві, бухгалтерії та керівництву організації легше проходити зовнішні аудиторські перевірки та дотримуватись всіх правил та норм їхнього проведення.

Актуальність даної теми полягає в тому, що сьогодні все частіше підприємства ризикують стати нерентабельними або взагалі понести збитки

через непогашену або прострочену кредиторську заборгованість, чи термін позовної давності якої вже минув. Всі ці чинники об'єднують в собі великий механізм, який допомагає підприємству здійснювати свою діяльність в умовах ринкових відносин.

Велика кількість науковців досліджували питання відображення та визнання кредиторської заборгованості, зобов'язань перед постачальниками та підрядниками. Цей факт підтверджує чимала кількість наукових статей та публікацій, які досліджували такі практики: Ю.В. Подмельшанська, Д.В. Корнієнко – «Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за видами економічної діяльності», Гайдаржийська О.М., Попович О.В. Кромбет А.Ю. – «Теоретичні аспекти обліку розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками», Бондаренко Н.М. – «Внутрішньогосподарський контроль зобов'язань перед постачальниками та підрядниками», Демченко, Я.М., Прохорова В.М. – «Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками», тощо.

Разом з цим низка проблемних аспектів організації обліку та аудиту розрахунків з постачальниками та підрядникам потребують подальших досліджень.

Метою роботи дослідження відображення в обліку та контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками, а також запропонувати шляхи їх вдосконалення.

Відповідно до поставленої мети, необхідно вирішити наступні завдання:

- визначити економічну сутність і розглянути законодавчі засади ведення бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- дослідити контроль обліку з постачальниками та підрядниками;
- провести дослідження обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками в ПП «Торгівельний центр «Київ»;
- проаналізувати синтетичний, аналітичний та первинний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками в ПП «Торгівельний

центр «Київ»;

— запропонувати напрями вдосконалення обліку та контролю з постачальниками та підрядниками в ПП «Торгівельний центр «Київ».

Об'єктом дослідження є процес обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками в ПП «Торгівельний центр «Київ».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних основ та практичних засад обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Для досягнення мети використовуємо методи: аналіз, порівняння, конкретизація, узагальнення.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є наукові статті, дослідження аналітиків, бухгалтерські видання, нормативно-правове забезпечення, що ґрунтується положеннями та законами України, а також інформаційне забезпечення з вебінарів та конференцій.

РОЗДІЛ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

1.1 Економічна сутність обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

Процес постачання для суб'єкта господарювання є невіддільною складовою функціонування в господарській діяльності. Таким процесом займаються різні підприємства та організації, які погоджуються надати товар або послугу за конкретну суму коштів. В результаті в підприємства-покупця перед підприємством-продавцем виникають розрахункові відносини, на підставі підписаного договору купівлі-продажу чи договору про надання послуги та наданого підтверджуючого первинного документу (видаткова накладна, акт виконаних робіт), які називаються кредиторською заборгованістю. Відповідно, керівництво організації та фінансові відділи ведуть бухгалтерський, фінансовий та управлінський облік, задля контролю своєчасного погашення кредиторської заборгованості. В основі цього процесу лежить чітке відображення на рахунках бухгалтерського обліку сум заборгованості, контроль за наявністю первинних документів (видаткові накладні, акти виконаних робіт), своєчасне занесення даних в реєстри бухгалтерського обліку та фінансову звітність підприємства.

Процес постачання на підприємстві відноситься до першочергових дій для ефективного функціонування суб'єкта господарювання. Першим та основним завданням процесу постачання є задоволення потреб замовника. Таким чином, задля кращого розуміння сутності вищевказаного, процес постачання можна поділити на три стадії: планування, організація та контроль.

До процесу планування належить вивчення постачальника на ринку, та його умови, визначення потреби в матеріалах та ресурсах, складання стратегічного планування та прорахунків беззбитковості.

Процес організації полягає безпосередньо в підборі постачальника чи

підрядника, підписання договору, обговорення необхідних умов.

Процес контролю є не менш важливим. Завдяки йому можна відслідковувати дотримання умов та зобов'язань, які на себе взяли обидві сторони договору.

Для того, щоб бачити результат діяльності в цій верстві діяльності підприємства, необхідно підібрати гідного постачальника, який буде постачати якісний товар та знайти підрядника, який зможе оперативнo та результативно виконати роботи (сюди відноситься будівництво, модернізація, капіталізація, тощо).

Питання відображення та визнання зобов'язань, кредиторської заборгованості перед партнерами вивчає достатня кількість науковців. Кожен з них виловлює свою точку зору на сутність цих понять. Такі дослідники як Ф.Ф. Бутинець та Л.Л. Горецька розглядають кредиторську заборгованість як форму розрахунку за товари і послуги, які підприємство придбаває регулярно з повторювальними операціями й використовує, наприклад як сировину, для подальшого виробництва конкретного товару або продукту. Науковець О.В. Лишиленко трактує кредиторську заборгованість, як заборгованість підприємства перед іншими суб'єктами господарювання, за те що вони здійснюють постачання різних засобів і предметів праці. Д.І. Черкаєв робить наголос на тому, що кредиторська заборгованість утворюється при здійсненні розрахункових операцій або у тому випадку, коли підприємство погоджується взяти на себе відповідальність нести зобов'язання, перед партнером до моменту погашення заборгованості. Н.М. Ткаченко говорить про те, що кредиторська заборгованість – грошові ресурси, які підприємство бере у тимчасове користування, але зобов'язується їх повернути суб'єкту господарювання, яке надало йому позику.

Аналізуючи різних науковців, важливо розуміти, що кредиторська заборгованість чи зобов'язання перед постачальниками та підрядниками – це непогашений борг, через який перевіряється платоспроможність, конкурентоспроможність, фінансова стійкість та незалежність підприємства,

змога сплатити податки державі, а також сформувати чесні відносини з партнерами. [25]

Вагоме значення для подальшої організації обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками має їх класифікація (рис.1.1).

Рисунок 1.1 – Класифікація розрахунків з постачальниками і підрядниками

На порядок оформлення розрахунків має вплив вид постачання. Перш за все це впливає на відокремлення контрагентів: постачальники та підрядник. Сутність «постачальник» та «підрядник» різні джерела трактують по різному, пропонуємо в таблиці 1.1 розглянути нижче.

Таблиця 1.1 – Сутність понять «постачальник», «підрядник»

Поняття	Сутність
Постачальник	Будь-яка юридична (організація, підприємство, установа) або фізична особа, що поставляють товари або послуги замовникам.[2]
	Фізична або юридична особа, яка професійно надає або постачає певний товар чи послугу іншим фізичним особам чи компаніям, як вид економічної діяльності та в обмін на винагороду. [1]
	Це той, хто купує товари від виробників або дистриб'юторів і продає їх клієнту. [3]
	Це виробник або суб'єкт господарювання, який за договором з виробником організовує продаж, технічне обслуговування і ремонт реєстраторів розрахункових операцій. [4]
Підрядник	Сторона договору підряду, яка зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони (замовника).[5]
	Фізична або юридична особа, яка має необхідну дієздатність (наприклад, наявність ліцензії на виконання певних робіт або отримання спеціального дозволу).[5]
	Особа, яка безпосередньо виконує роботи на підставі доручення від інших осіб.[7]

В подальшому групувати розрахунки доцільно в залежності від видів поставок, наприклад, базові поставки, енерго- та водопостачання, надання послуг, робіт тощо, які передбачають передачу продукції, послуги чи роботи покупцеві. В подальшому на організацію обліку має вплив форми розрахунку, що застосовується. При цьому розрахунку можуть розглядатися як кредиторська заборгованість (якщо перша подія поставка), а бо дебіторська заборгованість (якщо перша подія передоплата). Кожна форма розрахунків має свої особливості, переваги та недоліки та обирається контрагентом при складанні договору.

Незалежно від дати оплати остання може здійснюватися в готівковій, безготівковій або на підставі акту зарахування однорідних взаємних вимог.

Питома вага готівкових розрахунків є невисокою, зважаючи на встановлені обмеження щодо обсягів розрахунків протягом дня з одним або

декількома контрагентами.

Безготівкова форма є найбільш поширеною і може здійснюватися із застосування різних платіжних інструментів (платіжна вимога, платіжне доручення, платіжна вимога-доручення, вексель, акредитив, чеки, банківські картки тощо). Така форма розрахунку є швидкою, надійною та майже не має обмежень.

Форми безготівкових розрахунків змінюються в залежності від видів торгівлі, умов зовнішнього середовища. Так, останнім часом все широкого використання набувають такі форми розрахунків, як розрахунки за допомогою пластикових карток, електронні перекази.

Також в останній час все більше компаній починають свою співпрацю не лише з вітчизняними, але й іноземними постачальниками. В свою чергу, даний вид взаємовідносин має на меті нову організацію документообороту між суб'єктами господарювання та більший рівень комунікації з партнерами. Вітчизняні постачальники мають змогу та повинні надавати документи в паперовій формі в декількох екземплярах, проте іноземні постачальники не мають швидкої змоги організувати доставку документації. В таких випадках підприємства застосовують електронний документообіг та електронні цифрові підписи, за допомогою яких підписують первинні документи та іншу документацію.

Для уникнення розбіжностей в домовленостях між партнерами, всі зовнішньоекономічні зв'язки, які пов'язані з поставкою продукції обумовлені правилами ІНКОТЕРМС. Через те, що укладається договір купівлі-продажу товару, як постачальнику, так і покупцю необхідно врахувати процес перевезення, страхування, фінансування – всі ці механізми також необхідно прописати в договірних документах. При всьому цьому зростає застосування системи електронного зв'язку між партнерами в ділових договорах/контрактах, а також практиці поставок.

Варто приділити увагу тому, що якщо підприємство обирає бути платником ПДВ, то автоматично в кожному звітному періоді при розрахунках

з постачальниками та підрядниками має податковий кредит з ПДВ. Податковий кредит – це сума, на яку платник ПДВ має право зменшити податкове зобов’язання звітного (податкового) періоду, визначена згідно з р. V ПКУ (пп. 14.1.181 ПКУ). Пропонуємо переглянути умови відображення та вплив на підприємство в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Умови відображення податкового кредиту з ПДВ

Операції для визнання податкового кредиту				
придбання або виготовлення товарів і послуг	придбання необоротних активів	отримання послуг, наданих нерезидентом на митній території України	увезення необоротних активів на митну територію України за договорами оперативного чи фінансового лізингу	увезення товарів і/або необоротних активів на митну територію України.
Податковий кредит визнають за всіма покупками незалежно від напрямку їх використання				
Однак тут усе одно є обмеження. Зокрема, перешкодою для визнання податкового кредиту буде відсутність належним чином оформлених підтвердних документів				
зареєстровані в ЄРПН податкові накладні/розрахунки коригування		митні декларації	інші документи, передбачені п. 201.11 ПКУ.	

Податковий кредит є важливим елементом в процесі закупівлі матеріалів, оскільки від його визначеної суми за звітний період залежить сума податку на додану вартість. Розглядаючи умови, коли підприємство не платник ПДВ, то як податковий кредит, так і податкове зобов’язання ролі не відіграють, оскільки податок не сплачується.

Для того, що визнати суму податкового кредиту з ПДВ, необхідно мати в наявності правильно оформлені документи, оскільки вони є підставою нарахування податкового кредиту.

Підсумовуючи, варто зазначити, що розрахунки з постачальниками та підрядниками є важливою складовою для всіх суб’єктів господарських відносин. Їх потрібно уважно аналізувати і працювати з ними. Від кредиторської заборгованості на підприємстві залежить платоспроможність,

конкурентоспроможність, фінансова стійкість, а також фінансовий стан підприємства в цілому. Ефективне управління кредиторською заборгованістю дасть змогу стримати нарощування боргів підприємства та допоможе отримати ефективний результат від її користування.

1.2 Нормативне забезпечення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

Дослідження економічної сутності та класифікації розрахунків з постачальниками і підрядниками засвідчую, що вони можуть мати багато форм та залежать від багатьох чинників, а отже потребують врахування цілої низки вимог нормативів, що регламентують організаційні, облікові, економічні, розрахункові та податкові засади (рис 1.2).

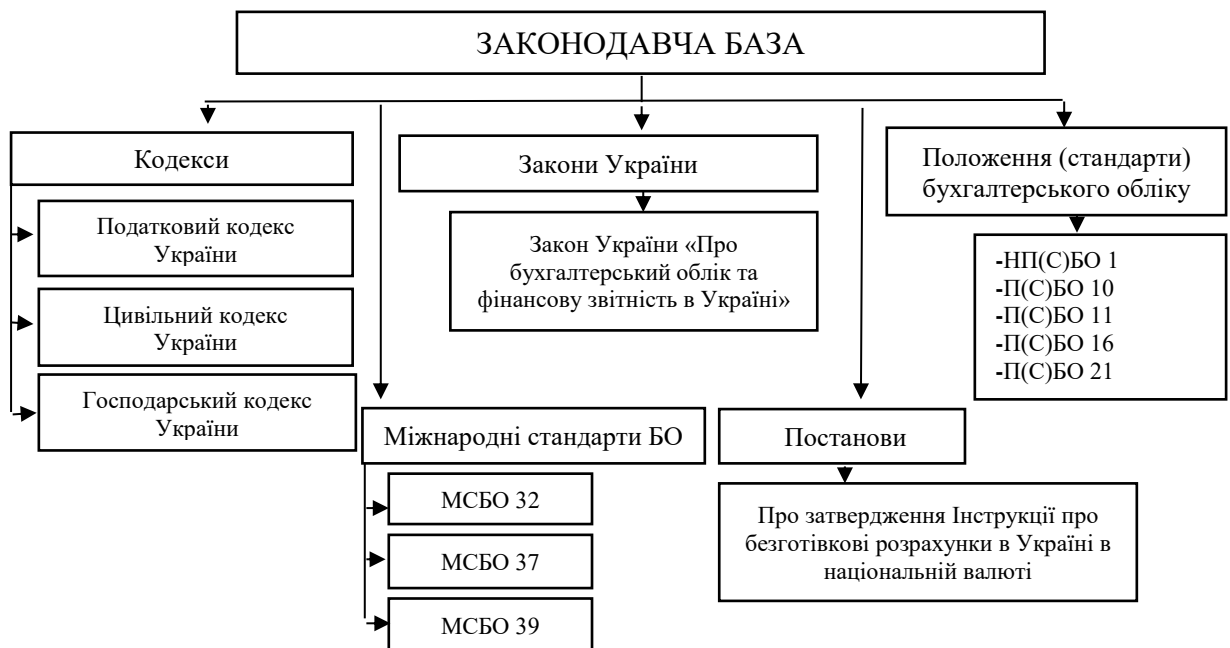

Рисунок 1.2 – Законодавча база розрахунків з постачальниками та підрядниками

Зважаючи на те, що розрахунки и виникають між різними суб'єктами господарювання для регулювання немайнових та майнових відносин,

впроваджених на юридичній рівності, по своїй волі та майновій самостійності учасників призначений Цивільний кодекс України [16].

Загальні засади та положення в Україні та контролює взаємовідносини між суб'єктами господарювання формує Господарський кодекс України [17].

Вагоме значення в нормативному регулюванні має і податковий кодекс. Під час будь-яких розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками виникають взаємовідносини, які зв'язані з такими податками, як: податок на додану вартість, акцизний податок, мито, митні збори, порядок їх нарахування, безпосередньо ставки податків, терміни сплати, тощо. Всі ці зв'язки регулює між собою Податковий кодекс України [15]. ПКУ передбачено визначати перелік всіх обов'язкових зборів і платежів, а також порядок їх справляння та адміністрування.

Слід визначити те, якщо підприємство є платником податку на додану вартість, то варто визначити важливі елементи дотримання ПКУ, в якому є правила визнання податкового кредиту з ПДВ. Податковий кредит з ПДВ – це сума, яку необхідно сплатити покупцеві за продукцію чи послугу до бюджету. Визнання податкового кредиту з ПДВ зазначено на рисунку 1.3

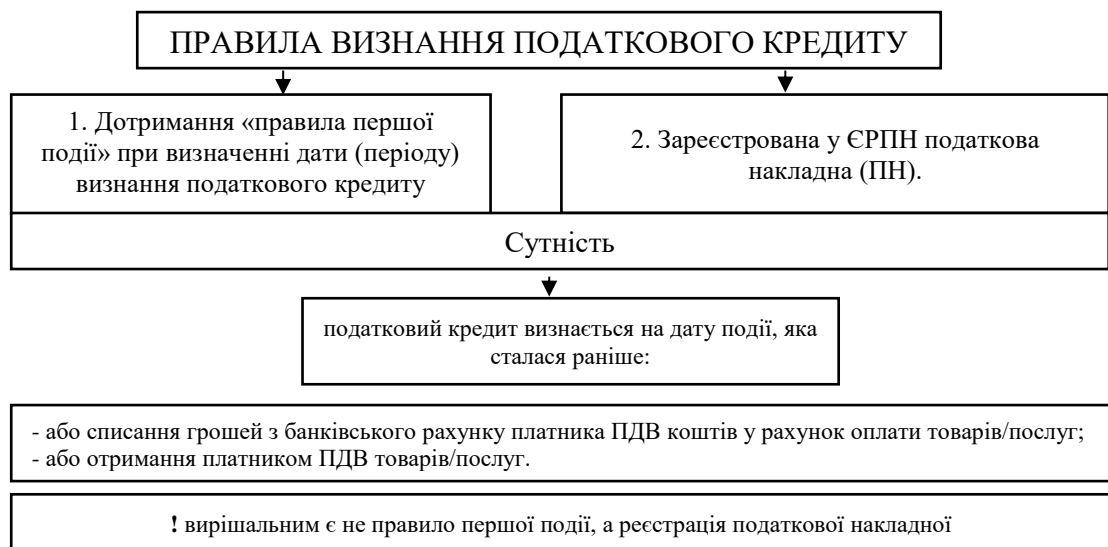

Рисунок 1.3 - Правила визнання податкового кредиту з ПДВ

Якщо розглядати облікові аспекти то головним нормативним

документом у процесі ведення бухгалтерського обліку з розрахунків з постачальниками та підрядниками є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [14]. Цей Закон несе в собі всі нормативно-правові засади створення, формування, регулювання, здійснення відповідної діяльності, ведення бухгалтерського обліку та складанні всієї звітності, яка можлива в компанії. На цей закон повинні покладатися всі юридичні особи, будь-якої форми власності та організаційно-правової форми. Всі законодавчі акти України, нормативно-правове забезпечення та галузеві інструкції, які пов'язані з регулюванням операцій по розрахункам з дебіторською заборгованістю, є інформаційною базою роботи.

Щодо національних стандартів, то врахуємо, що перш за все, розрахунки з постачальниками і підрядниками це вид поточних зобов'язань.

Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання", поточні зобов'язання – це зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу [13].

Відповідно, цим стандартом регламентуються питання визнання та оцінки розрахунків з постачальниками і підрядниками, які відобразили на рисунку 1.4.

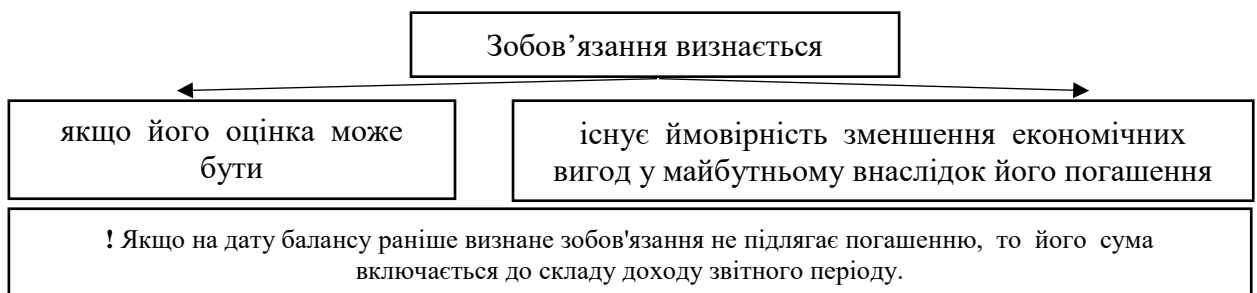

Рисунок 1.4 – Визнання зобов'язань

Крім того, необхідно враховувати, що в ході розрахунків може виникати і дебіторська заборгованість, яка регламентується ПСБО 10 «Дебіторська заборгованість».

Відповідно з П(С)БО 10, то цей нормативно-правовий документ визначає особливості оцінки та розкриття інформації щодо дебіторської заборгованості, встановлених іншими положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку[20].

П(С)БО 10 показує методи оцінки при зарахуванні дебіторської заборгованості на баланс відображено на рис. 1.5.

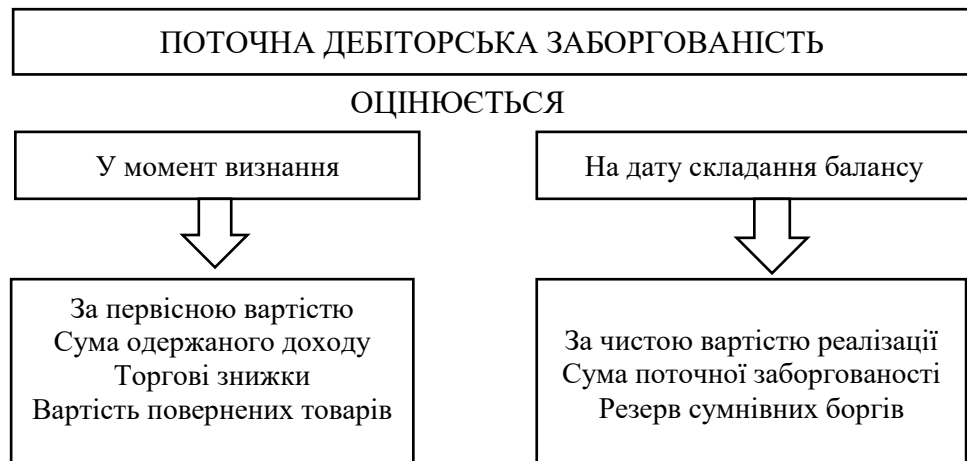

Рисунок 1.5 – Оцінка поточної дебіторської заборгованості

Проаналізувавши П(С)БО 10, можна виділити так чинники, коли дебіторська заборгованість визнається активом[20]:

1. Підприємство в майбутньому може отримати економічну вигоду та правильно визначити суму цього доходу.
2. В разі визнання доходу фірми від реалізації наданих послуг, товарів і робіт за первісною вартістю.

Вагоме значення має форма розрахунків тому наступний пласт нормативів будуть стосуватися саме цих питань.

Готівкові розрахунки регламентуються таким нормативним документом, як «Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні». Цей документ визначає порядок ведення касових операцій у національній валюті України юридичними особами (крім банків) та їх відокремленими підрозділами.[26]

Безготівкові розрахунки визначені низкою нормативно-правових документів, що регламентують діяльність банків. До таких документів можна віднести ЗУ «Про банки та банківську діяльність» [27] та ЗУ «Про Національний банк України» [28]. Дана законодавча база дозволяє деталізувати всю інформацію про порядок безготівкових платежів та правила їх ведення суб'єктам господарювання.

При розрахунках з іноземними постачальниками можуть виникати монетарні та немонетарні статті. Вказані статті регламентуються нормативно-правовим документом П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», який регламентує порядок розрахункових операцій в іноземній валюті. [29] Монетарні статті - балансові статті про кошти, а також про майно та джерела їх утворення, які будуть одержані чи оплачені у зафіксованому грошовому значенні. Немонетарні статті - статті інші, ніж монетарні статті балансу. Інформацію про види статей та відображення в обліку наводимо в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 - Види статей та відображення в обліку [29]

До монетарних статей можна віднести :	На кожну дату балансу відображаються:		
<ul style="list-style-type: none"> — валюта на розрахунковому рахунку; — валюта на депозитному рахунку; — валютні зобов'язання за оприбутковані товари від нерезидента (отримані послуги, роботи); — валютна заборгованість за відвантажені нерезиденту товари (надані послуги, проведені роботи); — заборгованість за валютним кредитом; — заборгованість за поворотною фінансовою допомогою у валюті тощо. 	монетарні статті в іноземній валюті відображаються з використанням валютного курсу на кінець дня дати балансу	немонетарні статті, які відображені за історичною собівартістю і зарахування яких до балансу пов'язано з операцією в іноземній валюті, відображаються за валютним курсом на початок дня дати здійснення операції	немонетарні статті за справедливою вартістю в іноземній валюті відображаються за валютним курсом на початок дня дати визначення цієї справедливої вартості
Монетарні і немонетарні статті (крім статей власного капіталу) господарської одиниці за межами України підлягають перерахунку за валютним курсом на кінець дня дати балансу.			

При отриманні товарів від іноземних постачальників може по різному

відбувати передача ризиків і вигод, пов'язаних з правом власності на товар. Ці аспекти враховуються відповідно до умов Incoterms, які в подальшому вказуються в договорах або додаткових специфікаціях до договорів. Враховуючи те, що можуть існувати розбіжності в трактуванні умов поставок визначених в договорах на перевезення, транспортних документах, транспортно-експедиторських договорах для достовірного обліку доцільно керуватися саме вимогами щодо передачі ризиків і вигід покупцеві продукції.

Проте, під час будь-яких розрахункових відносин (в межах України чи за кордоном) між партнерами можуть виникнути проблемні питання або ситуації, внаслідок чого виникають претензії.

Претензія – письмовий документ з вимогою повернути або сплатити кошти боржнику. Претензію складають в наступних випадках:

- умови, які прописані договором є невиконаними;
- відвантажена недостатня кількість цінностей, за яку сплачені кошти;
- в первинних документах допущені помилки арифметичного характеру.

Нормативно-правова база яка регулює претензійні відносини між партнерами регламентується Рекомендаціями «Про порядок ведення претензійної та позовної роботи на підприємстві, в установі, організації». Даний документ дає правову оцінку претензіям, що пред'явлені підприємству чи підприємством у зв'язку з порушенням його майнових прав і законних інтересів; контролює додержання структурними підрозділами встановленого на підприємстві порядку пред'явлення і розгляду претензій; аналізує наслідки розгляду претензій, позовів і судових спорів. [30]

Також, слід звернути увагу на документ «Інструкція №291 про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» в якому покладено за основу призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської

діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності, а також виділених на окремий баланс філій, відділень та інших відособлених підрозділів юридичних осіб [18].

Отже, дуже важливим є знання законодавчої бази для ведення обліку з постачальниками та підрядниками, та діяльності підприємства в цілому. Від законодавства залежить багато чинників при здійсненні будь-яких відносин (розрахункових, податкових, грошових, тощо), внаслідок чого утворюється ефективне господарювання на ринку та формується фінансовий стан підприємства.

1.3 Загальні засади контролю обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

Контроль діяльності підприємства та робота працівників є невід'ємним елементом будь якого товариства, де є штат робітників, які виконують свої обов'язки. Контроль суб'єкта господарських відносин має на меті дотримання законів та принципів всіх підрозділів, ефективне управління персоналом, а також гідне проходження перевірок без порушень і штрафів – все це формує довіру, попит та бажання працювати з таким підприємством.

Одним із найважливіших процесів контролю на підприємстві є контроль бухгалтерського обліку. Бухгалтерський контроль представляє в собі методи і процедури спрямовані на виконання завдань та правил, що стосуються достовірного відображення в обліку бухгалтерських даних та своєчасне подання фінансової звітності в кінці звітного періоду. Суть бухгалтерського контролю полягає в гарантуванні виконання завдань перед керівництвом, ефективному та раціональному використанні трудових, матеріальних та фінансових ресурсів. Фактично, контроль – це система заходів, спостережень і перевірок в роботі персоналу, тому доцільним для кожного підприємства є розробка власних оперативних та результативних заходів для здійснення

контролю.

Контроль обліку з постачальниками та підрядниками є одним із головних та важливих завдань підприємства. Від заходів контролю залежить потенціал подальшого ведення бізнесу, проходження перевірок аудиту та податкової системи, вчасне погашення заборгованості перед партнерами та кредиторами, сплата податків, тощо. Контроль кредиторської заборгованості можна здійснювати декількома методами, пропонуємо їх переглянути нижче на рисунку 1.6.

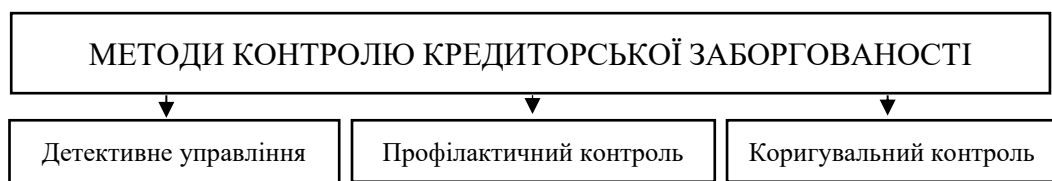

Рисунок 1.6 – Методи контролю кредиторської заборгованості

Метою контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками є кілька складових, до яких можна віднести:

- виявлення певних недостовірних даних чи розбіжностей в розрахунках з контрагентами;
- спинити подальший процес помилки;
- внесення коригувальних даних в реєстри та звітність в ділянці кредиторської заборгованості.

У будь-якого товариства існують об'єкти та суб'єкти внутрішньогосподарського контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками. До об'єктів можна віднести: підписані договори, історія руху грошових коштів, дані, які записані в звітності та реєстрах та коригувальні операції, щодо змін даних. До суб'єктів відносяться підрозділи підприємства, які є відповідальними за здійснення розрахункових операцій (бухгалтерія, юридичний відділ, відділ постачання, тощо), директор та власник.

Для більшої чіткості розуміння процесу контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками, пропонуємо розглянути інформаційну базу

перевірок та ревізії підрозділів на підприємстві [22].

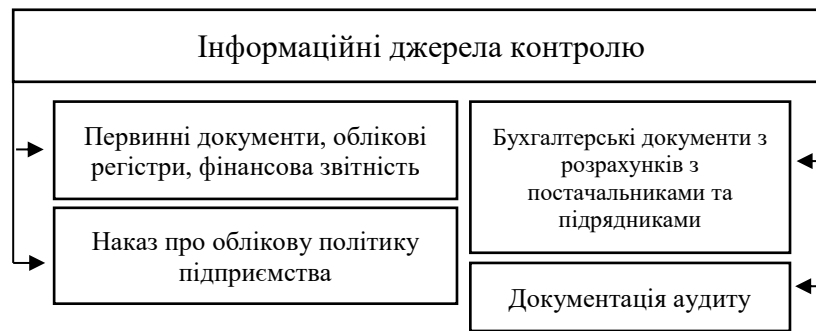

Рисунок 1.7 – Джерела контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками

У підприємства перед постачальниками та підрядниками після підписання договору та прийняття його умов виникає фінансова відповідальність. Внаслідок цього важливим для товариства є дотримання фінансової поведінки, але попри зазначені вище сутність та методи контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками, порушення у кожного підприємства все одно існують. Причинами цього можуть слугувати витрачання коштів не для погашення заборгованості перед постачальником, а витрати в особистих чи незаконних цілях або зайве перерахування стороннім товариствам, тощо.

Однак існують і інші схеми порушень в бухгалтерів в розрахунках з постачальниками та підрядниками. Бухгалтер може здійснювати такі заходи для зменшення податкового зобов'язання – це є однією з головних причин. Але існують і інші порушення, до них можна віднести: недотримання термінів подання авансових звітів та складання інших бухгалтерських документів, розбіжність у показниках звітності на кінець звітного періоду, розбіжності у поданих даних узагальненого (синтетичного) та деталізованого (аналітичного) обліку, тощо.

Для зменшення помилок та коригувальних процесів у розрахунках з постачальниками та підрядниками необхідно в обліковій політиці

підприємства зазначити форми розрахунку з контрагентами, систему звірки, обмін первинною документацією, її електронний підпис та прийняття з іншої сторони, а також процеси взаємозаліків, форм бартерних операцій, повернення та сторнування, тощо.

Для ефективного виконання поставлених вище чинників необхідно опиратись на наступні складові, які ми відобразили на рисунку 1.8 [1]

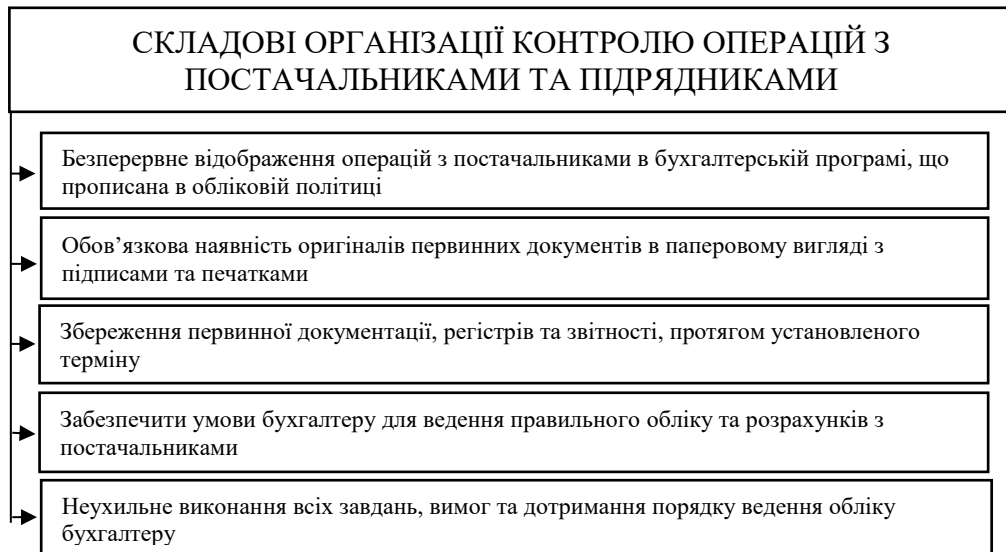

Рисунок 1.8 – Складові організації контролю операцій з постачальниками та підрядниками

Науковці, такі як М.Т. Білуха та В.В. Сопко досліджуючи проблематику контролю бухгалтерського обліку на підприємстві [24], стверджують, що застосування заходів обов'язкового та постійного контролю допоможуть досягнути фінансової міцності, стійкості, конкурентоспроможності на ринку та швидкого виявлення та усунення допущених помилок у звітних періодах. Тому, на нашу думку, доцільним для підприємства в цьому питанні буде постійне вдосконалення процесу контролю не тільки кредиторської заборгованості, але й контроль самих бухгалтерів, перевірка перед подачею звітності розрахунків, звірка залишків, контроль бухгалтерських рахунків, таких як адміністративні витрати, коли придбання продукції йде безпосередньо для персоналу адміністрації, тощо.

Підбиваючи підсумки, хочемо зазначити, що контроль бухгалтерського обліку в цілому та розрахунків з постачальниками є проблемною ділянкою, тому потребує достатньо уваги та часу у проведенні всіх операцій. Відповідальному за контроль потрібно систематичного час від часу здійснювати перевірки, приймати заходи та рішення, щодо недотримання бухгалтерами правил обліку підприємства. Тому що чіткий і правильний контроль призведе в майбутньому до задоволення потреб керівництва, попиту потенційних інвесторів та буде гарантією перед будь-якою перевіркою.

РОЗДІЛ II ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ В ПРИВАТНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ «ТОРГІВЕЛЬНИЙ ЦЕНТР «КИЇВ»

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства ПП «Торгівельний центр «Київ»

Об'єктом дослідження було обрано Приватне підприємство «Торгівельний центр «Київ» яке здійснює свою діяльність на ринку послуг з 2009 року. Юридична адреса даного підприємства: місто Полтава, вул. Зіньківська, 6, за фактичною адресою знаходиться за місцем знаходження: місто Суми, вул. Нижньовоскресенька, 1.

Основний дохід ПП «Торгівельний центр «Київ» отримує від орендного бізнесу, завдяки якому компанія підтримує взаємовідносини з партнерами як вітчизняного, так і закордонного ринку. Основною метою даного підприємства являється залучення нових мережевих операторів, яких немає в місті Суми, а також створення комфортних умов відпочинку для відвідувачів торгово-розважального центру.

Задля нормального функціонування в конкурентному середовищі даному суб'єкту господарювання необхідно враховувати безліч чинників та їхніх наслідків, для того, щоб відвідувач залишився задоволеним. Для здійснення ефективного ведення орендного бізнесу ПП «Торгівельний центр «Київ» має потребу в постійній оцінці власних сил, залученні потенційних інвесторів та мережевих партнерів, які допоможуть утримувати рівень прибутковості компанії.

Основним видом діяльності даного суб'єкта господарювання за КВЕД є 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна. До інших видів діяльності цього підприємства відносяться: електромонтажні та будівельно-монтажні роботи; організування конгресів і торговельних виставок та неспеціалізована оптова торгівля, рекламні агентства тощо.

Структура управління даного підприємства є лінійною, яка несе в собі всі структурні підрозділи, які підпорядковуються генеральному директору, що зображена нижче на рисунку 2.1 та пропонуємо розглянути їх детальніше окремо.

Рисунок 2.1 – Структура управління ПП «Торгівельний центр «Київ»

Приватне підприємство «Торгівельний центр «Київ» має генерального директора, який здійснює своє керівництво над двома офісами даної фірми. Внаслідок цього іде розгалуження по Сумському та Полтавському напрямках, так як дані торгово-розважальні центри знаходяться в місті Суми та місті Полтава. Практичною базою роботи є Сумський ТРЦ «Київ», тому йому наділяємо більше уваги для розгляду.

Регіональний директор здійснює управління над всіма підрозділами, що зазначені вище, на рисунку 2.1 та підпорядковується генеральному директору підприємства.

Фінансово–економічна служба ТРЦ «Київ» проводить розрахунки з покупцями та замовниками, постачальниками та підрядниками, а також розробляє економічні плани на планові та майбутні періоди, вивчає динаміку дотримання фінансової дисципліни товариства, відображає фактичне виконання поставлених цифр, тощо.

ПП «Торгівельний центр «Київ» здійснює свою операційну діяльність за допомогою наступного програмного забезпечення: «1С:8 Бухгалтерія», «ERP BAF», «Вчасно», Microsoft Office.

Фінансово–економічна служба проводить розрахункові відносини з дебіторами та кредиторами ПП «Торгівельний центр «Київ», що мають велике значення, так як єдине джерело доходу підприємства – дохід від здачі в оренду приміщень. Внаслідок цього виникають різні ситуації, які потребують використання різних методів розрахунків. Всі розрахунки дане підприємство здійснює на основі проведення підтверджуючих документів.

Також слід зазначити, що бухгалтерія цього підприємства використовує робочі програми «1с8:підприємство» та платформу «ВAF», в якій завантажено робочий план рахунків, який визначений обліковою політикою товариства. Бухгалтерія складає Баланс, Звіт про фінансові результати та Звіт про рух грошових коштів, які потім подаються в податкову службу та для розгляду наглядової ради компанії.

Фінансово-економічна служба, відділ оренди та регіональний директор для отримання інформації до належної документації, застосовують електронний документообіг, на таких платформах як «Вчасно» та «Медок».

Фінансово-економічна служба для узагальнення всієї інформації використовують таблиці P&L, в яких зазначені всі показники дохідної та витратної частин за кварталні періоди діяльності, таким чином проводиться управлінський облік підприємства та контроль над дисципліною компанії в цілому.

Для того, щоб керівництву ТРЦ «Київ» розуміти ефективність діяльності своєї роботи, необхідно в кінці звітнього періоду проводити аналіз фінансово-економічних показників, відстежувати динаміку, порівнювати їх з минулими періодами. Такий аналіз дає змогу своєчасно запобігти проблемним аспектам, які можуть виникати в ході роботи будь-якого з вказаних структурних підрозділів.

ТРЦ «Київ» в кінці звітнього періоду формує «Баланс» 1-м та 2-м «Звіт про фінансові результати», «Звіт про рух грошових коштів», а також зведену управлінську звітність для аналізу та розрахунків прибутковості підприємства.

Аналіз фінансово-економічних показників в ПП «Торгівельний центр

«Київ» проводиться на основі наданої інформації від структурних підрозділів фінансово-економічної служби, яка в свою чергу збирає її в єдине джерело, та проводить подальший аналіз. Інформація про постачальників та підрядників та їхню співпрацю з даним підприємством надходить від різних джерел рис. 2.2.

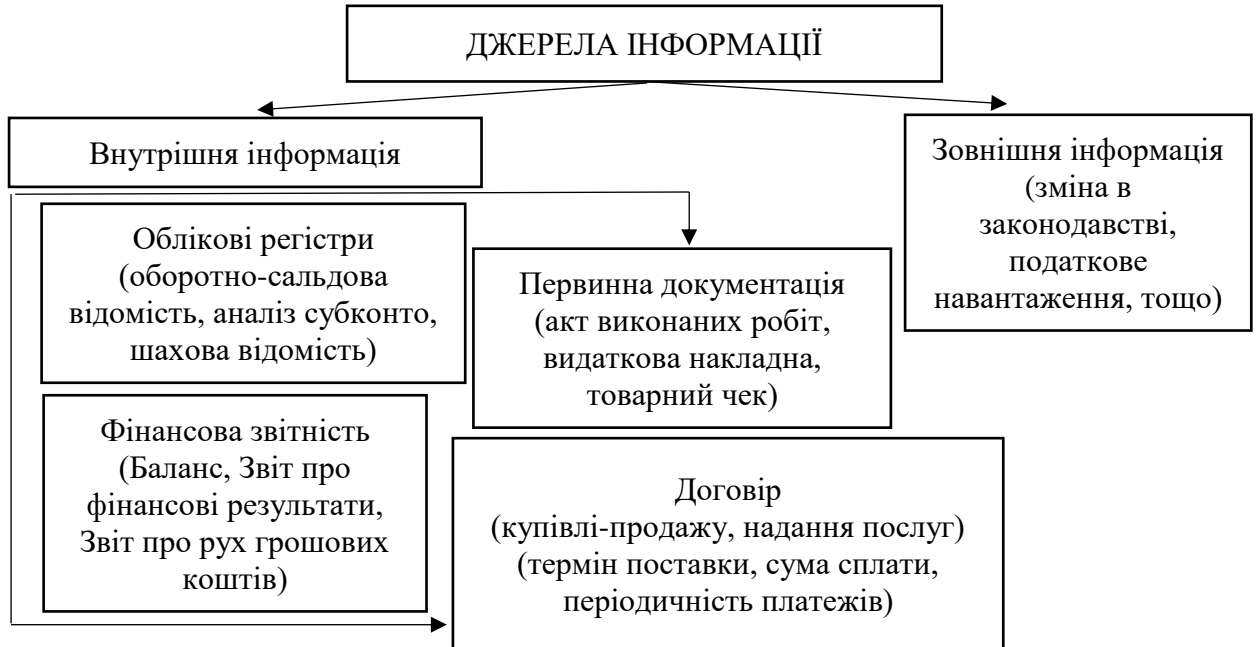

Рисунок 2.2 – Джерела для аналізу фінансово-економічних показників
ПП «Торгівельний центр «Київ»

На рисунку 2.3 відображено головні фінансово-економічні показники ПП «Торгівельний центр «Київ» за 2020-2022рр., розрахунок яких наведено у Додатку Е.

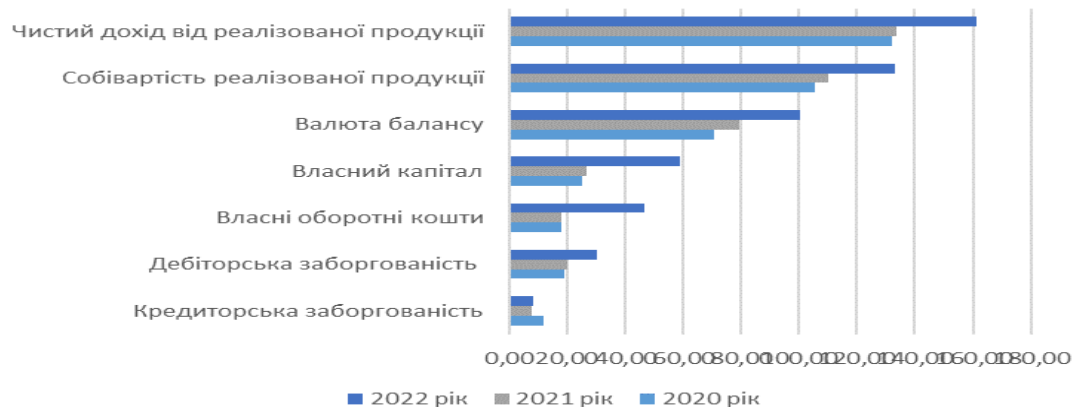

Рисунок 2.3 - Фінансово-економічні показники ТРЦ «Київ»

Джерело: складено автором

Використовуючи Додаток Е, можна охарактеризувати наступне: абсолютне значення чистого доходу за 3 роки збільшилось на 10,81% : у порівнянні 2021 року до 2020 року чистий дохід від реалізованої продукції 1,7 тис. грн, 2022 рік до 2021 року становить збільшення на 27,22 тис. грн.

Середнє значення росту собівартості реалізованої продукції становить 12,52%, яке має наступне значення абсолютного приросту в порівнянні 2021/2020 року – 4,49 тис. грн, а 2022/2021 року – 22,89 тис. грн.

Показники кредиторської заборгованості підприємства в порівнянні 2021/2020 року зменшились на 32,14%, проте в порівнянні 2022/2021 року зросли на 5,39%.

У Додатку Д наведено розрахунок показників ліквідності підприємства, динаміку яких визначено на рисунку 2.4.

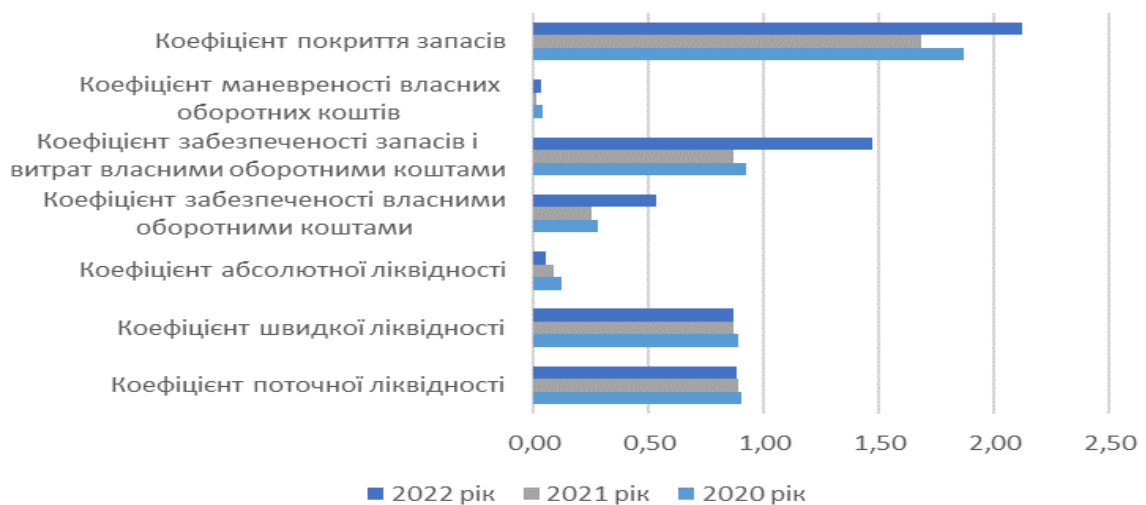

Рисунок 2.4 – Показники ліквідності ТРЦ «Київ» за 2020-2022рр.

Джерело: складено автором

Загальні показники ліквідності за 2020-2022рр. мають різну динаміку, яку ми хочемо розглянути детальніше нижче. Коефіцієнт поточної ліквідності має зменшувальний характер, який у 2021 році порівняно з 2020 роком зменшується на 0,01, а в 2022 році порівняно до 2021 року також зменшується на 0,01, що у відсотковому середньому значенні за три роки знизився на 1,12%.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності знизився за три роки на 34,72%, проте коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами збільшився на 50,64% за вказаний період.

На рисунку 2.5 відображено динаміку зросту власних оборотних коштів, які також розраховані в Додатках Д та Е.

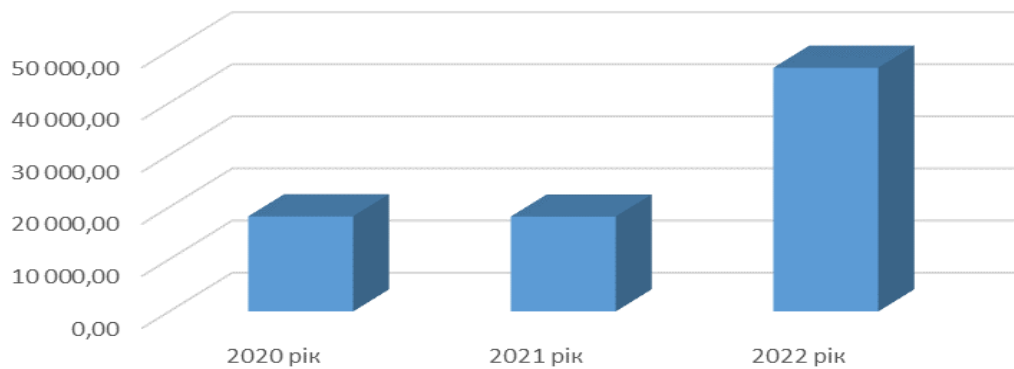

Рисунок 2.5 – Власні оборотні кошти ТРЦ «Київ»

Джерело: складено автором

Динаміка вищевказаного рисунку полягає в наступному: Власні оборотні кошти у 2021 році, порівняно з 2020 роком зменшились на 42 грн, що становить 0,03%, а в 2022 році, порівняно з 2021 роком – збільшились на 28 539 грн, що становить збільшення 156,86%.

Таким чином, організаційно-економічна структура ПП «Торгівельний центр «Київ» є досить розгалуженою, кожен з підрозділів виконує достатню кількість функціоналу, який в свою чергу створює ефективність продуктивності праці даної команди співробітників. Проаналізувавши особливості організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками й економічні показники ліквідності ПП «Торгівельний центр «Київ» можна відзначити те, що показники зменшуються в порівнянні з минулими роками, тому є привід для перегляду та аналізу стану дебіторської та кредиторської заборгованостей, а також створення чіткого плану дій, для збільшення платоспроможності даного підприємства.

2.2 Особливості організації обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками ПП «Торгівельний центр «Київ»

ПП «Торгівельний центр «Київ» спеціалізується на веденні орендного бізнесу з партнерами. Для здачі орендної площі, відділу експлуатації необхідно підготувати приміщення в належний вигляд, тобто провести опоряджувальні роботи, ремонт, певну реконструкцію, тощо. Відділу постачання необхідно знайти постачальників та замовити матеріали по середнім цінам. Фінансово-економічна служба сплачує за матеріали, сировину чи інструмент, за послуги, що надають підрядники.

Первинний облік даного підприємства несе в собі збирання підтверджуючих документів, про відвантаження продукції, товару, сировини, виконаних робіт та наданих послуг, таких як акт наданих послуг, видаткова накладна, фіскальний чек, а також нарахування податкового кредиту, оскільки ТРЦ «Київ» є платником податку на додану вартість на загальних підставах, таких як податкова накладна. Так само до первинних документів відноситься «Звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт». У свою чергу до первинних документів відносять платіжні документи, такі як платіжне доручення або чек.

Всі ці документи зберігаються в паперовому вигляді в бухгалтерії підприємства 3 роки, підлягають під перевірки та інвентаризації.

Синтетичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, бухгалтерія ТРЦ «Київ» провадить відповідно до робочого плану рахунків та користується рахунками 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» та 37 «Розрахунки з різними дебіторами».

В свою чергу ці рахунки між собою є протилежними, оскільки на рахунку 63 відображають нарахування заборгованості постачальникам, а на рахунку 37 – відображення передоплати за продукцію.

Рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» в аналітичному обліку використовують 631 «Розрахунки з вітчизняними

постачальниками», який показує всі нарахування заборгованості перед постачальниками. В оборотно-сальдовій відомості по рахунку 631 можна побачити суму загальної кредиторської заборгованості по підприємству в цілому або в розрізі по кожному постачальнику чи підряднику.

Пропонуємо переглянути приклад відображення господарських операцій у момент оплати постачальникам в таблиці 5.

Таблиця 2.1 – Приклад відображення господарських операцій з придбання ТМЦ в ТРЦ Київ

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1.	Здійснено оплату постачальнику за кабель	631	311	5 000
2.	Оприбутковано ТМЦ від постачальника	201	631	4 000
3.	Відображено ПДВ	641.1	631	1 000

Рахунок 37 «Розрахунки з різними дебіторами» в аналітичному обліку обирають 371 «Розрахунки за виданими авансами». Цей рахунок показує суму внесеної передоплати постачальнику, за яку він зобов'язаний надати товар чи продукцію або приступити до виконання робіт.

Оборотно-сальдова відомість даного субрахунку показує загальну суму внесених передоплат постачальникам чи в розрізі кожного контрагента окремо.

Існують випадки коли товар береться за готівкові кошти та оформлюється під звіт. Ці витрати в бухгалтерії відображаються на рахунку 372 «Розрахунки з підзвітними особами». Оборотно-сальдова відомість даного субрахунку показує загальну суму сплачених коштів співробітника чи по колективу в цілому.

Пропонуємо переглянути приклад відображення господарських операцій у момент оплати постачальникам в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Приклад відображення господарських операцій з придбання ТМЦ в ТРЦ Київ

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1.	Внесено передоплату за сировину 50%	3711	311	8 000
2.	Отримано сировину від постачальника	201	631	6 400
3.	Відображено ПДВ	641.1	631	1 600
4.	Закрито передоплату перед постачальником	631	3711	16 000

Також, слід зазначити, що на підприємстві виникають і проблемні питання з постачальниками та підрядниками, в результаті яких облік ведеться на рахунку 374 «Розрахунки з претензіями». Цей рахунок відображає утворення дебіторської заборгованості, в тому разі, коли подаються претензії перед постачальниками у разі недостачі відвантажених товарів та продукції.

Бухгалтерія ТРЦ «Київ» спираючись на законодавчу базу, а саме П(С)БО 11 «Зобов'язання», відображає кредиторську заборгованість в балансі за її теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від умов та виду зобов'язання [13].

Варто врахувати те, що програма 1С:8 Бухгалтерія в ПП «Торгівельний центр «Київ» дає змогу автоматизовано сформувати такий звіт, як Аналіз субконто. Даний вид аналізу дає змогу побачити рух заборгованості та рух ТМЦ в розрізі постачальника. Це доволі зручний механізм для бухгалтерів, який полегшує роботу.

Також для бухгалтерів даного підприємства розроблений механізм, такий як Карточка рахунку. Він дозволяє бачити в розрізі складу та номенклатури надходження товарів та послуг, а також їхню кількість, початкове та кінцеве сальдо, тощо.

В кінці звітного періоду (кожного кварталу) бухгалтерія проводить звіряння з постачальниками наступним шляхом: бухгалтерські програми дають можливість автоматично сформувати акт звірки, який відображає всі господарські операції за період, на якому ставлять свій підпис головний

бухгалтер та директор підприємства, чим підтверджують належність цього документа, та передають організації-постачальнику у двох екземплярах. У випадку, коли кінцеве сальдо має розбіжності, бухгалтери шукають помилки, та виправляють, задля того, щоб поточна кредиторська заборгованість не перетворилась в довгострокову.

ПП «Торгівельний центр «Київ», маючи договірні відносини з постачальниками та підрядниками, здійснюючи з ними грошові розрахунки, має необхідність у постійному контролі над цими розрахунками.

Оскільки відділ внутрішнього контролю відсутній на підприємстві, то контролювати всі етапи розрахункових відносин доводиться фінансовим відділам, а саме бухгалтерії.

Контроль в розрахунках з постачальниками та підрядниками на підприємстві ПП «Торгівельний центр «Київ» відділ бухгалтерії проводить на основі укладеного договору купівлі-продажу або договору поставки (наданих послуг, тощо). За допомогою юридичного відділу, бухгалтерії та фінансовій службі надається інформація про умови оплати (на основі передоплати здійснюється оплата за товар чи відразу стовідсоткова сплата, за який термін до початку відвантаження або скільки буде здійснюватися виготовлення/доставка/відвантаження, терміни післяплати, тощо).

Важливе значення має оформлення первинних документів, в яких повинна зазначатись деталізована інформація або ж контроль за наявністю специфікацій чи додатків, в яких зафіксована інформація про товар або продукцію.

Також, відділ бухгалтерії звертає увагу на наявність товарно-транспортних накладних, які є необхідними про транспортуванні продукту чи матеріалів транспортом постачальника. Даний документ підписується та фіксується печатками з обох сторін постачальника та замовника, надається в трьох екземплярах.

При тому, що розрахунки з постачальниками та підрядниками на підприємстві ведуться в безготівковій формі, то обов'язковими первинними

документами при замовленні чи відвантаженні товару є рахунок на оплату (в ньому зазначені обов'язкові банківські реквізити для здійснення оплати через онлайн банкінг), видаткова накладна/акт виконаних робіт та товарно-транспортна накладка.

Підтвердженням сплати є наявність платіжного доручення, яке можна роздрукувати з онлайн банкінгу відразу після списання грошових коштів. Підтвердження оплати іноді запитують постачальники чи підрядники, якщо виникають розбіжності в надходженні грошових коштів.

Після того, як кошти списуються з розрахункового рахунку організації, головний бухгалтер в зазначені терміни фіксує податковий кредит з податку на додану вартість, підтверджуючим та обов'язковим документом якого є податкова накладна.

В кінці кожного звітного періоду бухгалтерія проводить одну із головних операцій – звірку з постачальниками та підрядниками по документації. Такий механізм необхідний для підтвердження достовірності інформації, яку вносять бухгалтери/менеджери в програму, для контролю правдивості відображення кредиторської заборгованості перед постачальником та відповідності наданих товарно-матеріальних цінностей чи наданих послуг, тощо.

Для проведення такого механізму контролю дане товариство використовує документ, такий як акт звіряння. Акт звіряння відображає дані постачальника та дані покупця, в ньому зазначаються термін перевірки, початкова та кінцева заборгованість, обороти за вказаний період, відповідність наявності всіх документів, тощо. Акт звірки оформлюється в двох екземплярах, підписують його головні бухгалтери та керівники підприємств та фіксують дані печатками.

Проте, іноді виникають розбіжності в розрахунках, які можуть спричинити конфліктні ситуації на підприємстві, сюди можна віднести:

- невідповідність сум оплати, вказаної у договорі, що спричиняє нарощування кредиторської заборгованості;

- людський фактор (неуважність у сумі платежу);
- відсутність первинного документа від постачальника.

Всі вище вказані чинники приводять до негативного результату, який виправляють наступним чином:

- проведення сторнування ТМЦ;
- оформлення службових записок (внутрішній документ), на основі якого дозволяється після закриття періоду провести надходження товарів та послуг у програмі;
- оформлення листа на повернення грошових коштів.

Пропонуємо детальніше розглянути пункт сторнування та яким чином відбувається цей процес на підприємстві ПП «Торгівельний центр «Київ».

Приклад: під час надходження товарів і послуг, бухгалтер поставив на баланс підприємства зайву товарно-матеріальну цінність, яку в кінці звітнього періоду списали, проте вже після закриття періоду, під час звіряння виявили цю помилку, та виправлення її ми відображаємо нижче в таблиці 7.

Таблиця 2.3 – Приклад відображення кореспонденцій зайвого ТМЦ на баланс підприємства ПП «Торгівельний центр «Київ»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1.	Оприбутковано ТМЦ	201	631	2 500,00
2.	Списано ТМЦ	91	201	2 500,00
3.	Проведено сторнування списання ТМЦ	91	201	- 2 500,00
4.	Повернено ТМЦ постачальнику	631	201	2 500,00

Даний механізм оформлюється актом на списання ТМЦ та написанням службової записки, які подаються головному бухгалтеру для проведення коригування записів реєстрів.

Підсумовуючи вищевказане, можна виділити, що процес звірки з постачальниками та підрядниками є невід'ємним елементом контролю бухгалтерії, який дає змогу своєчасно виправити розбіжності та знайти

помилки у відображенні первинних документів.

2.3 Напрями вдосконалення обліку і контролю обліку з розрахунків з постачальниками та підрядниками в ПП «Торгівельний центр «Київ»

В ризикових умовах значна увага повинна приділятися підвищення аналітичності обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками в ПП «Торгівельний центр «Київ», щоб надавало можливість в подальшому отримати дані про їх рух в розрізі видів постачальників з деталізацією щодо форм розрахунків, валюти тощо.

Посилення аналітичності, перш за все, досягається через введення відповідних аналітичних рахунків. Зважаючи на те, що на ПП «Торгівельний центр «Київ» облік автоматизований, розширення системи рахунків не обтяжить обліковий процес, а дасть змогу посилити обліково-аналітичне забезпечення.

Вважаємо, що деталізація аналітики підвищить ефективність прийняття управлінських рішень для оцінки платіжної дисципліни. Враховуючи, що облік розрахунків здійснюється в межах окремих рахунків пропонуємо заходи щодо їх поліпшення, які зможуть надати ефективний результат ведення жаної діяльності досліджуваного підприємства.

Оскільки дуже важливими є заходи вдосконалення облікових процесів, то необхідно детально прораховувати всі деталі, які потребують поліпшення, і в подальшому облегшати роботу бухгалтерам та економістам-аналітикам. Насамперед це стосується головних двох рахунків на яких відображається списання безготівкових коштів, а саме рахунків 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» та 371 «Розрахунки за виданими авансами»

Для кращого розуміння та сприйняття інформації запропоновано аналітику наведено на рисунку 2.6.

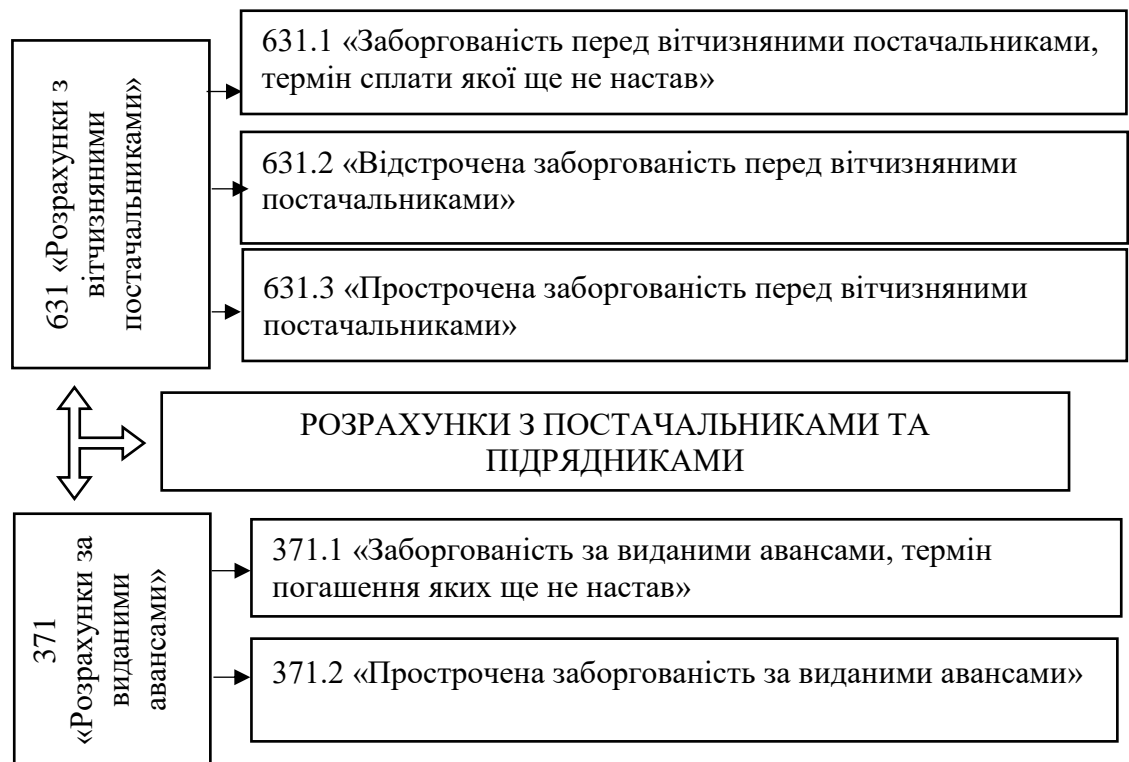

Рисунок 2.6 – Напрямки підвищення аналітичності до розрахунків з постачальниками і підрядниками в ПП «Торгівельний центр «Київ»

Також, слід зазначити, що на підприємстві виникають і проблемні питання з постачальниками та підрядниками, в результаті яких облік ведеться на рахунку 374 «Розрахунки з претензіями».

До проблемних питань можна віднести:

- нестача товарно-матеріальних цінностей;
- відсутність первинних документів;
- неправильно оформлених первинних документів;
- пошкоджена продукція;
- послуги надані не у відповідності з договором.

Цей рахунок відображає утворення дебіторської заборгованості, в тому разі, коли подаються претензії перед постачальниками у разі недостачі відвантажених товарів та продукції.

Цей рахунок лише узагальнює, але не розкриває всієї інформації, тому доречним буде додати аналітику даного рахунку, яку ми відобразили на

рисунку 2.7.

Запропонована аналітика даного рахунку дасть змогу глибше деталізувати проблемних контрагентів, знайти помилки у відображенні в обліку і далі зрозуміти хід подальших дій (наприклад подача позову чи скарги на постачальника або підрядника).

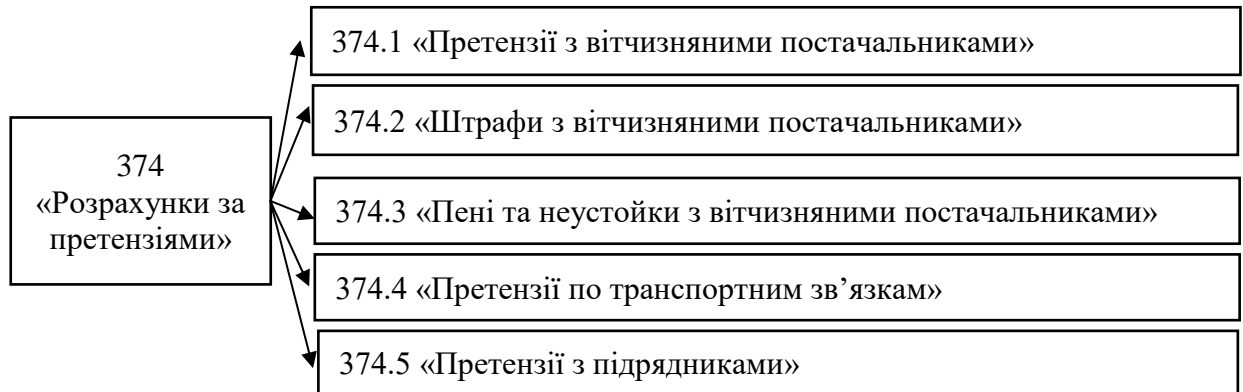

Рисунок 2.7 – Аналітика рахунку 374 «Розрахунки за претензіями»

Підсумовуючи вищевказані, можна сказати, що необхідність вдосконалення обліку та більш досконала автоматизація робочого процесу дозволить вирішити ряд проблемних питань та полегшити роботу колективу в цілому.

Проте, слід пам'ятати, що кожне підприємство індивідуальне і всі можливості ведення обліку можна прописувати в обліковій політиці підприємства, але все одно необхідно покладатися на діюче законодавство України та дотримуватись правил і норм, передбачених П(С)БО та податковим забезпеченням.

Зважаючи на значення розрахунків з постачальниками та підрядниками, особливо в частині управління грошовими потоками та в умовах невизначеності для ПП актуалізуються напрямки проведення внутрішнього контролю. На сьогодні, зважаючи на складні умови, пропонуємо здійснювати його проведення через механізм розподілу цих функцій між працівниками підприємства. При цьому внутрішніми нормативами все рівно повинно

визначатися організаційні, кадрові та методологічні складові цього механізму.

Рисунок 2.8 – Організація внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками і підрядниками на ПП

Джерело: складено автором

Відокремлюючи методологічні засади проведення ВК на ПП доцільно враховувати, що розрахунки є об'єктом уваги в межах різних видів обліку. Вивчення розрахунків в системі дасть змогу покращити податкові розрахунки, платіжну дисципліну, підвищити якість управління грошовими потоками.

Для внутрішнього контролю на ПП пропонуємо використовувати сформовану методику в розрізі трьох напрямів та видів обліку відокремлюючи об'єкти контролю, джерела інформації, послідовність процедур та методичних прийомів (Додаток).

В ПП «Торгівельний центр «Київ» розрахунки з постачальниками та підрядниками, формують витратну частину бюджету, яка визначається в оперативному та стратегічному плануванні та дозволяє розрахувати платоспроможність підприємства, його фінансову стійкість та незалежність в конкурентному середовищі.

Фінансово-економічна служба в ТРЦ «Київ» забезпечує організацію бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками таким чином, щоб виникало менше розбіжностей та негативних ситуацій, проте виникають проблемні аспекти обліку, а саме:

- несвоєчасна звірка розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- відсутність оперативного аналізу стану поточної кредиторської заборгованості (за період: місяць);
- протерміноване погашення боргу перед постачальниками та підрядниками.

Вище зазначені фактори негативно впливають на становище підприємства у договірних взаємовідносинах з постачальниками та підрядниками, та підривають статус чесного покупця.

Задля уникнення негативних наслідків в майбутніх періодах можна запропонувати наступні шляхи вирішення поставлених проблемних питань:

- створити внутрішній електронний реєстр отриманих первинних документів від постачальників та підрядників, для перевірки фактичної наявності всієї документації за звітний період;
- створити звіт про аналіз та динаміку отримання й погашення кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками, для розуміння справжньої фінансової ситуації кожного звітного періоду;
- створити електронний платіжний календар, який буде нагадувати про терміни своєчасної сплати боргів або внесення передоплат.
- щомісячне проведення внутрішнього аудиту з боку підрозділу внутрішнього контролю про достовірність відображення понесених витрат в обліку та наявність всіх первинних документів.

Проводячи глибше узагальнення діяльності даного підприємства, можна зробити висновок, що під час проведення внутрішнього контролю в кінці звітного періоду, відділ внутрішнього контролю не отримує достатньо інформації від підрозділів про стан кредиторської заборгованості

підприємства. Тому доцільним є запропонувати додаткових довільних форм документації, яку необхідно фінансовому відділу та бухгалтерії подавати кожного місяця до відділу контролю.

Зокрема, доцільно в системі управління користуватися таким документом, як «Таблиця контролю» (див. Додаток Е). Дана таблиця відображає суми платежів, які надані постачальниками та підрядниками в якості рахунків та узагальнюють дані про заборгованість перед партнерами, терміни сплати, а також дає змогу побачити сальдо в розрізі кожного рахунку. Для деталізації інформації про вищевказані аспекти розрахункових відносин, в управлінському обліку слід застосовувати даний вид таблиць, оскільки вони відображають всю інформацію по контрагенту в розрізі, а також дають змогу відслідкувати динаміку погашення не тільки фактично, але й фактично.

Даний механізм дозволяє не протерміновувати час сплати заборгованості та контролювати зменшення її перед постачальниками та підрядниками, а також дотримуватись фінансової дисципліни підприємства, що є важливим для іміджу на ринку господарюючих відносин. Цей робочий документ дасть змогу підвищити також якість проведення контрольних процедур.

Таким чином, запропоновані заходи дадуть змогу не тільки підвищити аналітичність обліку та ефективність внутрішнього контролю, а і сприятимуть формуванню якісних управлінських рішень щодо розвитку підприємства в цілому.

ВИСНОВКИ

Процес постачання, як і розрахунки з постачальниками та підрядниками є ключовими для будь-якого суб'єкта господарювання. Даний вид взаєморозрахунків дає підприємству можливість реалізувати себе на ринку та отримати для себе прибутки. Відносини з постачальниками та підрядниками формують попит до довіри до підприємства, як надійного партнера у грошових зобов'язаннях.

Зовнішня сторона підприємства, завдяки розрахунковим взаємовідносинам з постачальниками та підрядниками показує платоспроможність, фінансову стійкість та незалежність перед конкурентами або партнерами.

Внутрішні аспекти формують кредиторську заборгованість підприємства, дають початок в її аналізі, вчасному погашенні, достовірності сум сплати або передоплати.

Аналізуючи нормативно-правову базу розрахунків з постачальниками та підрядниками варто спиратися на діюче законодавство, а саме на всі три кодекси (податковий, цивільний, господарський), на головний документ в законодавстві, що стосується бухгалтерського обліку (ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні») та національні й міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які в майбутніх періодах дадуть змогу правдиво відстояти інтереси підприємства у конфліктних ситуаціях з постачальником або підрядником.

Також, варто відзначити, що для підприємств одним з важливих документів є облікова політика підприємства. Саме цей документ дає змогу підприємству визначити яким чином і методом буде здійснюватися облік та його аналіз в подальшому.

Щодо обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві ПП «Торгівельний центр «Київ», то він здійснюється в розрізі плану рахунків бухгалтерського обліку, але є введені додаткові аналітичні

субрахунки, які дозволяють детальніше та ширше здійснити аналіз по контрагенту, що є досить зручним для фінансово-економічної служби компанії.

Для здійснення і відображення достовірності в первинній документації та звітності бухгалтерська служба підприємства проводить звіряння з постачальниками та підрядниками, яке в свою чергу дає змогу переконатись в прозорості та достовірності внесених даних про ТМЦ, їхню кількість та вартість.

Завдяки лінійній організаційній структурі ПП «Торгівельний центр «Київ» кожному працівнику адміністративних відділів надані свої повноваження та обов'язки, над якими вищому керівництву легше здійснювати контроль.

Узагальнюючи вище зазначене, хочемо визначити наступне:

- велике значення має вибір постачальника;
- вчасний та детальний аналіз перешкодить виникненню проблемних аспектів в обліку;
- дотримання розрахункової поведінки не приведе до довгострокової або сумнівної кредиторської заборгованості;
- дотримання законодавства та вчасне подання фінансової звітності сформує довіру до суб'єкта господарювання від контролюючих органів;
- достовірна та правдива інформація в обліку з постачальниками та підрядниками гарантує прозорість перед аудиторською перевіркою.

Запропоновані шляхи вдосконалення обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками для даного підприємства зможуть покращити аналітичні процеси бухгалтерського обліку, оптимізувати робочий час та деталізувати інформативність для управлінського обліку компанії.

До запропонованих шляхів вдосконалення обліку визначили розширення аналітики рахунків: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», 371 «Розрахунки за виданими авансами», 374 «Розрахунки

за претензіями», які зможуть деталізувати інформацію по розрахунках з постачальниками та підрядниками.

Щодо контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками, то запропоновано таблицю контролю над контрагентом, яка дозволить спостерігати за правильними термінами оплати та зменшенням накопиченої заборгованості.

Запропоновані елементи вдосконалення контролю та обліку в розрахунках з постачальниками та підрядниками оптимізують ефективність роботи та більш глибоко покажуть всю інформацію щодо зобов'язань перед партнерами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сутність поняття «постачальник». URL: <http://sum.in.ua/s/postachaljnuk>
2. Сутність поняття «постачальник». URL: <https://uk.economy-pedia.com/11039455-supplier>
3. Сутність поняття «постачальник». URL: <https://uk.gadget-info.com/difference-between-vendor>
4. Сутність поняття «постачальник». URL: <https://www.bitlex.ua/uk/blog/terms/post/postachalnyk>
5. Сутність поняття «підрядник»/ URL: https://vo.uu.edu.ua/pluginfile.php/646284/mod_resource/content/1/Лекція%2010.pdf
6. Сутність поняття «підрядник». URL: https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Договір_підряду
7. Сутність поняття «підрядник». URL: <https://dom.ria.com/uk/articles/podryadchik-zastrojschik-developer-osnovnye-ponyatiya-v-stroitelst-173525.html>
8. Сутність поняття «кредиторська заборгованість». URL: <https://avstudy.com.ua/kreditorska-zaborgovanist-oblik-spisannya/>
9. План рахунків бухгалтерського обліку. URL: <https://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziyabuhgalterskogoucheta/388-plan-rahunkiv.html>
10. Класифікація кредиторської заборгованості та зобов'язань. URL: https://studwood.net/1836902/buhgalterskiy_uchet_i_audit/ekonomichna_sutnist_ponyattya_kreditorska_zaborgovanist_klasifikatsiya
11. Форма 1 «Баланс» (звіт про фінансові результати). URL: <https://blank.dtki.ua/blank/45>
12. Форма 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід). URL: <https://blank.dtki.ua/blank/46>

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>
14. ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
15. Податковий Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
16. Цивільний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
17. Господарський Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
18. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
22. Киян А.В., Ярмолюк О.Ф. «Джерела контролю на підприємстві». URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/9/16.pdf>
23. Складові організації контролю операцій з постачальниками та підрядниками. URL: https://pidru4niki.com/1270091761860/ekonomika/organizatsiya_kontrolyu_stanu_buhgalterskogo_obliku_finansovoyi_zvitoshti
24. Юнацький М.О. «Бухгалтерський облік: Проблематика контролю операцій з постачальниками і підрядниками». URL: <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/209.pdf>
25. Бутинець Ф.Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку:

- [навчальний посібник] / Ф.Ф. Бутинець. – Ж.: ЖІТІ, 1998. – 320 с., с. 5
26. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>
27. ЗУ «Про банки та банківську діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
28. ЗУ «Про Національний банк України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>
30. Рекомендації «Про порядок ведення претензійної та позовної роботи на підприємстві, в установі, організації». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v14_7323-07#Text
31. Облік і контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками / А. В. Киян, О. Ф. Ярмолюк // Молодий вчений. - 2015. - № 9(1). - С. 77-80. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_9%281%29__19
32. Дієвість контрольної функції обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками / Л. В. Гуцаленко, Н. В. Пащенко // Modern economics. - 2018. - № 10. - С. 36-42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2018_10_8
33. Облік розрахунків з постачальниками за видами економічної діяльності, Ю. В. Подмешальська, Д. В. Корнієнко. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3545&i=7>
34. Владика О.Є. «Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками». URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/12.1/159.pdf>
35. Гайдаржийська О.М., Попович О.В., Кромбет А.Ю. «Теоретичні аспекти обліку розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками». URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/121.pdf
36. К.Т. Коновалова, А.С. Макарова «Удосконалення обліку кредиторської заборгованості та методи управління нею». URL: <http://www.irbis->

- nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/bses_2018_34_40.pdf
37. О.М. Чабанюк «Облік дебіторської та кредиторської заборгованості й напрями його вдосконалення». URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/oblik-debitorskoyi-ta-kreditorskoyi-zaborgovanosti-y-napryami-yogo-vdoskonalennya>
38. Н.В. Новицька «Теоретичні аспекти понять дебіторська заборгованість і кредиторська заборгованість». URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ape_2012_2_33.pdf
39. О.В. Дячук, В.В. Новодворська «Місце кредиторської заборгованості в системі управління підприємством». URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecnof_2013_10\(3\)_42.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecnof_2013_10(3)_42.pdf)
40. С.В. Візіренко «Удосконалення аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками». URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/inek_2014_3_38.pdf
41. Овчарова Н.В., Бараненко Н.В. «Удосконалення аналітичного обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками»//Актуальні проблеми економіки, фінансів, обліку та права: теорія і практика: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції: тези доповідей. : Полтава: ЦФЕНД, 2022. С. 34-36

ДОДАТОК А

Baranenko N.V. Accounting and control of payments with suppliers and contractors. Qualifying bachelor thesis. Sumy State University, Sumy, 2023

The work examines the peculiarities of primary, synthetic and analytical accounting and control of payments with suppliers and contractors. The main purpose of the work was to study the theoretical and practical principles of accounting and control of payments with suppliers and contractors, as well as the development of directions for their further improvement. Ways to improve the efficiency of accounting for settlements with suppliers and contractors are proposed, which will help to improve the financial condition of the enterprise, as well as to consider analytics on the researched topic as an example.

Key words: accounting, control, suppliers, contractors, accounts payable, liabilities.

АНОТАЦІЯ

Бараненко Н.В. Облік і контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками. Кваліфікаційна бакалаврська робота. Сумський державний університет, Суми, 2023 р.

У роботі досліджено особливості первинного, синтетичного та аналітичного обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками. Основна мета роботи полягала в дослідженні теоретичних і практичних засад обліку і контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками, а також розробці напрямів подальшого їх удосконалення. Запропоновано шляхи покращення ефективності ведення бухгалтерського обліку з розрахунків з постачальниками та підрядниками, які допоможуть покращити фінансовий стан підприємства, а також на прикладі розглянути аналітику з досліджуваної теми.

Ключові слова: облік, контроль, постачальники, підрядники, кредиторська заборгованість, зобов'язання.

ДОДАТОК Б

Баланс за 2021 рік ТРЦ Київ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку

1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство <u>ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ТОРГІВЕЛЬНИЙ ЦЕНТР "КИЇВ"</u>	за ЄДРПОУ	2022 01 01
Територія <u>ПОЛТАВСЬКА</u>	за КОАТУУ	36324299
Організаційно-правова форма господарювання <u>Приватна власність</u>	за КОПФГ	UA5308037001
Вид економічної діяльності <u>Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна</u>	за КВЕД	120
Середня кількість працівників ¹ <u>96</u>		68.20
Адреса, телефон <u>вулиця Звинківська, 6 буд. 6, КИЇВСЬКИЙ р-н, м.ПОЛТАВА, ПОЛТАВСЬКА обля, 36029, Україна</u>		

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2021р.

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1	
— первісна вартість	1001	14	14
— накопичена амортизація	1002	13	14
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2935	4846
Основні засоби	1010	3919	3787
— первісна вартість	1011	11235	12042
— знос	1012	7316	8255
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
— які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
— інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	6855	8633
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1500	811
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		19956
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		34052	19977
— за виданими авансами	1130		
— з бюджетом	1135		
— у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	25778	27141
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	1039	352
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	2268	5405
Усього за розділом II	1195	63887	70655
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	70 748	79294
Пасив			
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1	1
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	25090	26826
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495	25091	26827
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
— довгостроковими зобов'язаннями	1610		
— товари, роботи, послуги	1615	11887	8066
— розрахунками з бюджетом	1620	1480	1808
— у тому числі з податку на прибуток	1621		
— розрахунками зі страхування	1625	288	205
— розрахунками з оплати праці	1630	18132	22157
Поточні забезпечення	1660	6378	12721
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	7492	7510
Усього за розділом III	1695	45 657	52467
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	70748	79294

Керівник

Головний бухгалтер

¹ Визначається в поряжку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ДОДАТОК В

Баланс за 2020 рік ТРЦ Київ

		Додаток 1		до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"	
Підприємство	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ТОРГІВЕЛЬНИЙ ЦЕНТР "КИЇВ"				за ЄДРПОУ 2021
Організаційно-правова форма (сфера діяльності)	м.Полтава Приватне підприємство				за КВЕД
Вид економічної діяльності	здійснення в оренду				за КВЕД
Адреса, телефон	вул.Зиньківська, будинок 6, м.Полтава			0532511219	
Територія					
Середня кількість працівників					
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копій)					
Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності					
Баланс (Звіт про фінансовий стан)					
31 грудня 2020 р.					
		Форма №1 Код за ДКУД		1801001	
А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду		
1	2	3	4		
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	1	1		
первісна вартість	1001	14	14		
накопичена амортизація	1002	13	13		
Незавершені капітальні інвестиції	1005	915	2 935		
Основні засоби	1010	4 086	3 919		
первісна вартість	1011	10 941	11 235		
знос	1012	6 855	7 316		
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-		
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-		
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-		
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-		
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-		
Довгострокові фінансові інвестиції: як обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-		
інші фінансові інвестиції	1035	-	-		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-		
Відстрочені податкові активи	1045	-	-		
Гудвіл	1050	-	-		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-		
Залишок коштів у централізованих страхових резервах фондів	1065	-	-		
інші необоротні активи	1090	-	-		
Усього за розділом I	1095	5 002	6 855		
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	589	750		
Виробничі запаси	1101	349	380		
Незавершене виробництво	1102	-	-		
Готова продукція	1103	-	-		
Товари	1104	240	370		
Поточні біологічні активи	1110	-	-		
Депозити перестраховання	1115	-	-		
Векселі одержані	1120	-	-		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	17 670	18 972		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
за виданими авансами	1130	15 271	15 080		
з бюджетом	1135	3	-		
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-		
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	26 598	25 778		
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-		
Гроші та їх еквіваленти	1165	15	1 039		
Готівка	1166	-	-		
Рахунки в банках	1167	12	988		
Витрати майбутніх періодів	1170	3	-		
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-		
у тому числі в:					
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-		
резервах незароблених премій	1183	-	-		
інших страхових резервах	1184	-	-		
інші оборотні активи	1190	2 853	2 268		
Усього за розділом II	1195	63 002	63 887		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	6		
Баланс	1300	68 004	70 748		

Пасив	Код	На початок	На кінець
	рядка	звітної	звітної
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1	1
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	22 265	25 090
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	22 266	25 091
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	8 996	11 887
розрахунками з бюджетом	1620	1 505	1 480
у тому числі з податку на прибуток	1621	189	-
розрахунками зі страхування	1625	310	288
розрахунками з оплати праці	1630	910	1 234
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	21 263	16 876
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	14	22
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	5 736	6 378
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7 004	7 492
Усього за розділом III	1695	45 738	45 657
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	68 004	70 748
Керівник	<i>ЕП Скубачевська Ніна</i>		Скубачевська Н.О.
Головний бухгалтер	<i>ЕП Муравицька Світлана Михайлівна</i>		Муравицька С.М.

ДОДАТОК Г

Баланс за 2022 рік ТРЦ Київ

до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"		Додаток 1	
КОДИ		2023	1
36324299			
UA53080370010183642			
120			
68.20			
Дата (рік, місяць, число)			
Підприємство	ПРИВАТНЕ Г за ЄДРПОУ		
Територія	ПОЛТАВСЬК за КАТОГТГ ¹		
Організаційно-правова форма господарювання	Приватна влас за КОПФГ		
Вид економічної діяльності	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна за КВЕД Середня кількість працівників : 96		
Адреса, телефон	вулиця Зінки 503460294		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
V			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці): за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)		31 грудня 2022 р.	
		Форма №1 Код за ДКУД 1801001	
А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	14	14
накопичена амортизація	1002	14	14
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4 846	4 748
Основні засоби	1010	3 787	7 103
первісна вартість	1011	12 042	16 793
знос	1012	8 255	9 690
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	8 633	11 851
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	811	1 149
виробничі запаси	1101	542	919
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	269	230
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахованія	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	16 956	30 355
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	19 977	11 166
з бюджетом	1135	5	3
у тому числі з податку на прибуток	1136	3	1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	8	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	27 141	41 040
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	352	2 049
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	230	1 998
Витрати майбутніх періодів	1170	-	2
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань	1182	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1183	-	-
резервах незароблених премій	1184	-	-
інших страхових резервах	1185	-	-
Інші оборотні активи	1190	5 405	2 738
Усього за розділом II	1195	70 655	88 702
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	6	6
Баланс	1300	79 294	100 559

Пасив	Код	На початок	На кінець
	рядка	звітного періоду	звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1	1
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	26 826	58 853
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Витучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	26 827	58 854
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	8 066	8 501
розрахунками з бюджетом	1620	1 808	860
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	205	399
розрахунками з оплати праці	1630	1 086	1 717
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	21 052	16 298
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	19	82
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	12 721	10 628
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7 510	3 220
Усього за розділом III	1695	52 467	41 705
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	79 294	100 559
Керівник	Гарашук Олександр Володимирович		
Головний бухгалтер	Муравьська Світлана Михайлівна		
	Муравьська Світлана Михайлівна		
1	Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.		
2	Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.		

ДОДАТОК Д

Економічні показники ТРЦ Київ за 2020-2022 рр.

Показники, тис. грн.	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2021/2020	%	2022/2021	%	Середній зріст у %
Кредиторська заборгованість	11,89	8,07	8,50	-3,82	67,86	0,43	105,39	86,62
Дебіторська заборгованість	18,97	19,96	30,56	0,98	105,19	10,60	153,11	129,15
Власні оборотні кошти	18,24	18,19	46,73	-0,04	99,77	28,54	256,86	178,31
Власний капітал	25,09	26,83	58,85	1,74	106,92	32,03	219,38	163,15
Валюта балансу	70,75	79,29	100,56	8,55	112,08	21,27	126,82	119,45
Собівартість реалізованої продукції	105,59	110,09	132,97	4,49	104,26	22,89	120,79	112,52
Чистий дохід від реалізованої продукції	132,14	133,85	161,07	1,70	101,29	27,22	120,34	110,81
Чистий прибуток (збиток)	3 088,00	3 485,00	1 706,00	397,00	112,86	-1 779,00	48,95	80,90

Джерело: розробка автора

ДОДАТОК Е
Показники ліквідності ТРЦ Київ

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Середньорічне значення за 3 роки	Дельта 2021/2020	%	Дельта 2022/2021	%	Середній зріст у %
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,90	0,89	0,88	0,89	-0,01	98,89	-0,01	98,88	-1,12
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,89	0,87	0,87	0,88	-0,02	97,75	0,00	100,00	-1,12
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,12	0,09	0,05	0,09	-0,03	75,00	-0,04	55,56	-34,72
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,28	0,25	0,53	0,35	-0,03	89,29	0,28	212,00	50,64
Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними оборотними коштами	0,92	0,87	1,47	1,09	-0,05	94,57	0,60	168,97	31,77
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	0,04	0,01	0,03	0,03	-0,03	25,00	0,02	300,00	62,50
Коефіцієнт покриття запасів	1,87	1,68	2,12	1,89	-0,19	89,84	0,44	126,19	8,02
Власні оборотні кошти	18 236,00	18 194,00	46 733,00	27 721,00	-42,00	99,77	28 539,00	256,86	78,31

Джерело: розробка автора

ДОДАТОК Є

Таблиця контролю заборгованості з постачальниками та підрядниками для ТРЦ Київ

Підприємство	ПП "Торгівельний центр "Київ"	Сума договору	Використано коштів згідно договору	Сума заборгованості перед постачальником	Наступне погашення КЗ	
Підрозділ постачання	Відділ експлуатації	500 000,00	254 000,00	на початок з.п. 58 600,00	15.05.2023р.	5 000,00
Стаття витрат матеріалів	Сировина, матеріали, комплектуючі				25.05.2023р.	5 000,00
Постачальник	ТОВ "Агроконтракт"			на кінець з.п. 24 700,00	04.06.2023р.	5 000,00
Договір	№01-01/2021				За рах.№25	3 820,00
За умовами договору оплата кожні 10 днів					згідно первинних документів	За рах.№26
Сума погашення не менше 5 000,00 грн.				За рах.№27	9 450,00	

Джерело: розробка автора

ДОДАТОК Ж

Комплекс кореспонденцій з використанням запропонованих аналітичних рахунків в ПП «Торгівельний центр «Київ»

Таблиця Ж.1 – Господарські операції по рахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1.	Відображено заборгованість за МШП перед вітчизняними постачальниками, термін сплати якої ще не настав	311	631.1	2 500,00
2.	Відображено відстрочену заборгованість за ТМЦ перед вітчизняними постачальниками	311	631.2	2 500,00
3.	Сплачено прострочену заборгованість перед вітчизняними постачальниками	311	631.3	2 500,00

Таблиця Ж.2 – Господарські операції по рахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1.	Відображено заборгованість за виданими авансами, термін погашення яких ще не настав	371.1	311	2 500,00
2.	Відображено прострочену заборгованість за виданими авансами	371.2	311	2 500,00

Таблиця Ж.3 – Господарські операції по обліку по рахунку 374 «Розрахунки за претензіями»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1.	Сплачено претензії вітчизняному постачальнику	374.1	311	2 500,00
2.	Сплачено штрафи з вітчизняному постачальнику	374.2	311	2 500,00
3.	Внесені пені вітчизняним постачальникам	374.3	311	2 500,00
4.	Внесені претензії по транспортним зв'язкам	374.4	311	2 500,00
5.	Сплачені претензії з підрядниками	374.5	311	2 500,00